

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 56/2024-37

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a sudcov Ladislava Duditša a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Viktorom Križiakom, Moyzesova 46, Košice, proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu sp. zn. BB-3 T/1/2016 zo 16. februára 2017, rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 To 5/2017 z 28. marca 2019 a proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 TdoV 6/2020 z 25. apríla 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 21. decembra 2023 domáha vyslovenia svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 1 a čl. 50 ods. 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 1 a 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), čl. 6 ods. 1, 2 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“), ako aj § 1 ods. 2 listiny, a to rozsudkom špecializovaného súdu sp. zn. BB-3 T/1/2016 zo 16. februára 2017, rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 5 To 5/2017 z 28. marca 2019 a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1 TdoV 6/2020 z 25. apríla 2023. Sťažovateľ zároveň navrhuje zrušiť napadnuté uznesenie najvyššieho súdu, napadnutý rozsudok najvyššieho súdu, ako aj napadnutý rozsudok špecializovaného súdu a vec vrátiť špecializovanému súdu na ďalšie konanie. Okrem toho sťažovateľ žiada, aby ústavný súd prikázal najvyššiemu súdu prepustiť sťažovateľa z výkonu trestu odňatia slobody. Sťažovateľ si od najvyššieho súdu a špecializovaného súdu uplatňuje aj finančné zadostučinenie vo výške 10 000 eur a od najvyššieho súdu aj náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a k nej pripojených príloh vyplýva nasledujúci stav vecí:

Napadnutým rozsudkom špecializovaného súdu bol sťažovateľ uznaný za vinného v bode 1 zo spáchania pokračovacieho zločinu skrátenia dane a poisťného podľa § 276 ods. 1, 4 Trestného zákona a v bode 2 zo spáchania obzvlášť závažného zločinu legalizácie príjmu z trestnej činnosti podľa § 233 ods. 1 písm. a), ods. 4 písm. a) Trestného zákona formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona na skutkovom základe tak, ako je uvedený v napadnutom rozsudku špecializovaného súdu, za čo mu bol uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 12 rokov, na ktorého výkon bol zaradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Súčasne mu bol uložený trest prepadnutia majetku, prepadnutia vecí a aj trest zhabania vecí. Proti napadnutému rozsudku špecializovaného súdu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd ako odvolací súd tak, že napadnutý rozsudok prvostupňového súdu zrušil v celom rozsahu a na základe § 322 ods. 3 Trestného poriadku bol sťažovateľ rovnako uznaný vinným a odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní 12 rokov. Opravený, resp. preformulovaný bol výrok odsudzujúceho rozsudku tak, aby bol v súlade s § 34 ods. 7 písm. d) Trestného zákona, t. j. namiesto prepadnutia majetku bol zmenený výrok na prepadnutie jednotlivých vecí. Odvolanie sťažovateľa bolo ako celok podľa § 319 Trestného poriadku zamietnuté. Proti napadnutému rozsudku odvolacieho súdu podal sťažovateľ aj dovolanie, ktoré bolo napadnutým uznesením najvyššieho súdu odmietnuté podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku.

Sťažovateľ ku konaniu pred dovolacím súdom uviedol, že toto bolo poznačené neefektívnym konaním a zbytočnými priťahmi, čo v konečnom dôsledku konštatoval aj ústavný súd v náleze sp. zn. III. ÚS 311/2023 zo 7. septembra 2023. Najvyšší súd pritom na neverejnom zasadnutí rozhodol o odmietnutí dovolania sťažovateľa ešte 25. apríla 2023, ale toto rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené až 23. októbra 2023. Konanie na dovolacom súde trvalo viac ako tri roky a samotné doručenie napadnutého uznesenia dovolacieho súdu trvalo až 6 mesiacov.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti v prvom rade vyčíta špecializovanému súdu, že jeho príslušnosť v trestnej veci sťažovateľa nebola stanovená správne. Poukazuje pritom na nesprávne vyčíslenie škody, pretože znalec nemohol jednoznačne a nepochybne určiť výšku zisku z trestnej činnosti pre absenciu účtovníctva. V trestnom konaní vyhotovený znalecký posudok preto podľa sťažovateľa nemohol slúžiť ani ako kľúčový dôkaz proti nemu. Tým, že prvostupňový súd a následne aj odvolací súd akceptovali nadkvalifikáciu skutkov uvedených v obžalobe proti sťažovateľovi, nesprávne určili vecnú príslušnosť prvostupňového súdu, a teda porušili aj právo sťažovateľa na zákonného sudcu.

4. Sťažovateľ ďalej namieta proti prvostupňovému súdu, že tento nariadil termíny hlavného pojednávania bez určenia zákonného rozsahu dokazovania. K rôznym návrhom na dokazovanie sa senát prvostupňového súdu na začiatku konania nevyjadroval. Výslovne teda nebol rozsah dokazovania určený, no návrhy na dokazovanie neboli ani spochybnené či odmietnuté. Sťažovateľ preto v tomto kontexte tvrdí, že prvostupňový súd nemohol odmietnuť niektoré jeho návrhy na vykonanie dokazovania, ale pretože tak urobil, bola podľa sťažovateľa zmarená snaha o zabezpečenie objektívneho objasnenia vecí na hlavnom pojednávaní. Sťažovateľ dodal, že

špecializovaný súd zdôvodnil iba nevykonanie dôkazu výsluchom svedka [REDACTED], a to tým, že jeho vykonanie by neprineslo žiadne podstatné skutočnosti slúžiace na riadne zistenie skutkového stavu veci. Sťažovateľ si ale myslí, že týmto prvostupňový súd hodnotil nevykonaný dôkaz, čo je neprípustné. Nevykonanie ostatných sťažovateľom navrhovaných výsluchov ([REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], ako ani predstaviteľov všetkých odberateľských maďarských firiem) prvostupňový súd ani neodôvodnil. Okrem toho prvostupňový súd neakceptoval skutočnosť, že obhajoba nebol pri preštudovaní po skončení vyšetrovania poskytnutý celý vyšetrovací spis (chýbal zväzok 42). Z písomného vyjadrenia prokurátorky vyplynulo, že v čase preštudovania vyšetrovacieho spisu obhajobou ani nebol zväzok 42 ešte vytvorený s odôvodnením, že ide o technický zväzok. Ale takýto zväzok už bol súčasťou obžaloby. Táto samotná skutočnosť postačovala podľa sťažovateľa na odmietnutie obžaloby bez ohľadu na skutočnosť, čo bolo obsahom takéhoto dodatočne vyhotoveného zväzku. Sťažovateľ spochybňuje aj konkrétne hodnotenie dôkazov prvostupňovým súdom, konkrétne oboznámenie sa s prepismi telefonických hovorov (zväzky 35 až 39), pretože sa domnieval, že prokurátor predložil súdu iba selektívne vybrané odposluchy, ktoré na seba nenadväzovali. V uvedených okolnostiach videl sťažovateľ porušenie svojho základného práva na obhajobu.

5. Prvostupňový súd ďalej podľa sťažovateľa svojvoľne upravoval, t. j. bez opodstatnenia a návrhu prokurátora, znenie skutkovej vety, ktorá bola v obvinení a obžalobe zachytená odlišne, ako to je uvedené v rozsudku. Sťažovateľ preto tvrdí, že súd tak suploval úlohu prokurátora a narušil tak zásadu rovnosti strán a pretože podľa sťažovateľa súd ani nevysvetlil pozmenenie skutkovej vety, nezostala zachovaná ani totožnosť skutku. Sťažovateľ ďalej podotkol, že podľa jeho názoru si navzájom odporovali aj samotné časti skutkovej vety odsudzujúceho rozsudku, keď v úvode skutkovej vety konštatoval, že obžalovaní konali v spoločnom úmysle skrátiť štátny rozpočet a seba a iného obohatiť nedovoleným odpredajom mazacieho a vykurovacieho oleja ako motorovej nafty, pričom následne aj kvantifikoval údajnú výšku skrátenej dane, avšak už v rozvedení skutkovej vety vo vzťahu k sťažovateľovi a vo vzťahu k inému obžalovanému [REDACTED] konanie tohto ktorého z nich konkrétne nekonkretizoval.

6. Sťažovateľ namieta aj to, že špecializovaný súd mal pri vyhotovení rozsudku skopírovať niektoré časti z obžaloby, niektorých zápisníc z hlavného pojednávania a aj z vyhotoveného znaleckého posudku, a preto dospel k záveru, že išlo o „nekvalitný“ rozsudok. Sťažovateľ spochybňoval aj naplnenie skutkových znakov obzvlášť závažného zločinu legalizácie príjmov z trestnej činnosti. Pritom tvrdil, že ak páchatel získa finančné prostriedky zo zdrojového trestného činu (v jeho prípade išlo o skrátenie dane a poistného), ktoré chcel použiť na kúpu nehnuteľností, kúpa nehnuteľností by v takomto prípade bola iba „užívaním“ alebo „spotrebovaním“ výnosu z trestnej činnosti, a teda premenou finančných prostriedkov získaných zdrojovým trestným činom na inú vec, t. j. výnosom zdrojového trestného činu je aj takáto nehnuteľnosť, a preto je súčasťou tohto zdrojového trestného činu a nejde už o spáchanie trestného činu legalizácie výnosu z trestnej činnosti. Podľa sťažovateľa nebol naplnený znak skutkovej podstaty „na seba alebo iného prevedie vec, ktorá je výnosom z trestnej činnosti“, v zmysle § 233 ods. 2 písm. a) Trestného zákona. Sťažovateľ tu pomerne nezrozumiteľne tvrdí, že takýmto konaním by bol až ďalší prevod nehnuteľností kúpenej z finančných prostriedkov získaných zdrojovým trestným činom, aj keď vzápätí potom tvrdí, že nehnuteľnosť kupovaná z výnosov z trestnej činnosti nie je výnosom, ale je „čistá“.

7. Napadnutému rozsudku odvolacieho súdu sťažovateľ vyčíta, že nereagoval relevantne na jeho odvolanie a napriek zrušeniu a zmene prvostupňového rozsudku bolo jeho odvolanie fakticky zamietnuté. Napadnutým rozsudkom odvolací súd totiž iba preformuloval, resp. opravil výrok prvostupňového rozsudku tak, aby bol v súlade s § 34 ods. 7 písm. d) Trestného zákona. Okrem toho odvolací súd nezistil žiadne pochybenia a obmedzil sa iba na stručné stotožnenie sa s dôvodmi uvedenými v prvostupňovom rozhodnutí a neuviedol žiadne konkrétne skutočnosti, ktoré by potvrdili alebo vyvrátili tvrdenia uvedené v odvolaní obhajoby. Sťažovateľ sa totiž domnieva, že pár úvah odvolacieho súdu na stranách 40 až 47 napadnutého rozsudku nebolo hodných nespochybniteľného a nenapadnuteľného rozhodnutia najvyššieho súdu. Sťažovateľ teda konštatoval, že najvyšší súd sa v napadnutom rozsudku zaoberal jeho odvolaním iba minimálne a povrchné.

8. Okrem týchto všeobecných výhrad vyčíta sťažovateľ odvolaciemu súdu aj to, že napravil pochybenie prvostupňového súdu, ktorý mu uložil súbežne trest prepadnutia majetku aj trest prepadnutia vecí, hoci to zákon vylučuje [§ 34 ods. 7 písm. d) Trestného zákona]. Odvolací súd mu teda uložil iba trest prepadnutia vecí, ktoré v danom rozsudku vymenoval. Sťažovateľ tu tvrdí, že ho takýto výrok poškodzuje, pretože mu v konečnom dôsledku nebol uložený trest prepadnutia majetku a on nemôže podať návrh na obnovu konania v súvislosti s nálezom ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 1/2021 z 27. septembra 2023.

9. Proti napadnutému uzneseniu dovolacieho súdu sťažovateľ v prvom rade namieta, že bol limitovaný dôvodmi v § 371 ods. 1 Trestného poriadku a nemohol tak v dovolaní uplatniť všetky svoje obhajobné námietky, ktoré odvolací súd odignoroval. Sťažovateľ teda v dovolacom konaní namieta hlavne to, že odvolací súd sa nevysporiadal s jeho odvolacími námietkami, a tiež to, že konajúce súdy nerešpektovali jeho práva pri vykonávaní dôkazov, čo teda predstavovalo porušenie jeho práva na obhajobu. Najvyšší súd sa podľa sťažovateľa ale ani napadnutom uznesení s jeho dovolacími námietkami dostatočne nezaoberal, a preto bolo aj toto rozhodnutie svojvoľné, arbitrárne, nepredvídateľné a nedostatočne odôvodnené.

10. Sťažovateľ okrem toho vyčíta dovolaciemu súdu, že o jeho dovolaní rozhodol odmietnutím [§ 382 písm. c) Trestného poriadku] na neverejnom zasadnutí. Sťažovateľ sa totiž domnieva, že bolo povinnosťou dovolacieho súdu podľa § 384 ods. 1 Trestného poriadku na verejnom zasadnutí preskúmať zákonnosť a odôvodnenosť výrokov napadnutého rozhodnutia, proti ktorým sťažovateľ podal dovolanie, ako aj preskúmať správnosť postupu konania, ktoré predchádzalo napádaným rozhodnutiam, so zameraním sa na dôvody dovolania podľa § 371 a § 374 Trestného poriadku, ktoré boli uvedené v dovolaní, a následne rozhodnúť, buď podľa § 386 ods. 1 a 2 Trestného poriadku, resp. § 387 Trestného poriadku, alebo podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku.

11. Sťažovateľ ešte vo vzťahu k dovolaciemu konaniu poukázal, že v ňom bolo porušené jeho základné právo na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov, a preto očakával, že bude dlhšie a rozsiahlejšie ako napadnuté uznesenie, v ktorom sa odvolací súd iba na 10 stranách (strany 14 až 24 napadnutého uznesenia) stotožnil so závermi odvolacieho súdu a prvostupňového súdu.

12. Sťažovateľ si uplatnil proti najvyššiemu súdu primerané finančné zadostučinenie vo výške 10 000 eur, pričom túto sumu odôvodnil iba konštatovaním, že je výrazne frustrovaný a deprimovaný rozsahom porušení svojich práv, prevládajú u neho pocity beznádeje a absolútnej právnej a ľudskej neistoty, pričom si odpykáva dlhoročný trest odňatia slobody.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

13. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie základného práva na zákonného sudcu (čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny) napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu, práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť k všetkým vykonávaným dôkazom (čl. 38 ods. 2 listiny), práva na prezumpciu neviny (čl. 50 ods. 3 ústavy, čl. 6 ods. 2 dohovoru) napadnutým rozsudkom špecializovaného súdu a napadnutým uznesením najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu, práva na obhajobu (čl. 50 ods. 2 ústavy) napadnutým uznesením najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu a napokon porušenia práva na súdnu ochranu a na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru), práva na účinný opravný prostriedok (čl. 13 dohovoru), ako aj práva vlastniť majetok (čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu) napadnutými rozsudkami špecializovaného súdu a najvyššieho súdu, ako aj napadnutým uznesením najvyššieho súdu. Okrem toho špecializovanému súdu aj najvyššiemu súdu (ako odvolaciemu aj dovolaciemu súdu) vyčítal sťažovateľ porušenie § 1 ods. 2 listiny, podľa ktorého sú základné práva a slobody uvedené v listine pod ochranou ústavného súdu.

14. Pri predbežnom prerokovaní návrhu na začatie konania ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

III.1. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým rozsudkom špecializovaného súdu a napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu ako súdu odvolacieho:

15. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, t. j. na princípe subsidiarity. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť, a preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07, I. ÚS 6/04, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06, III. ÚS 42/07).

16. Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré sú povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde (m. m. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

17. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh je zrejmé, že napadnutý rozsudok špecializovaného súdu bol predmetom súdneho prieskumu realizovaného najvyšším súdom na základe sťažovateľom podaného odvolania. Konanie o tomto odvolaní bolo skončené napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu. Pre rozhodnutie ústavného súdu v časti namietaného porušenia označených práv napadnutým rozsudkom špecializovaného súdu je teda podstatné, že existoval „iný súd“, na ktorý poukazuje čl. 127 ods. 1 ústavy. To vylučuje právomoc ústavného súdu na prieskum ústavnou sťažnosťou prezentovaného porušenia sťažovateľom označených práv napadnutým rozsudkom špecializovaného súdu. Na prerokovanie tejto časti ústavnej sťažnosti nemá ústavný súd danú právomoc, preto ju bolo potrebné v tejto časti odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu [§ 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde].

18. Sťažovateľ tiež namietal porušenie označených práv aj napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu, ktorým najvyšší súd v konečnom dôsledku (po tom, čo napravil pochybenie prvostupňového súdu pri duplicitnom uložení trestu prepadnutia majetku a prepadnutia veci) potvrdil odsúdenie sťažovateľa prvostupňovým súdom. Proti napadnutému rozsudku najvyššieho súdu sťažovateľ podal dovolanie.

19. Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľ aj vo vzťahu k napadnutému rozsudku odvolacieho súdu mal k dispozícii účinný prostriedok nápravy (vo forme dovolania), ktorý využil a o ktorom bol oprávnený a povinný rozhodnúť orgán verejnej moci (najvyšší súd ako dovolací súd), ktorého právomoc predchádza právomoci ústavného súdu. Rozhodovacia činnosť všeobecných súdov všetkých stupňov (vrátane dovolacieho) pritom v zásade pokrýva celý rozsah základných práv spojených s trestným konaním, ktorý je relevantný pre konanie o ústavnej sťažnosti, keďže všeobecné súdy plnia úlohu nielen ochrancov zákonnosti, ale aj prvotných ochrancov ústavnosti. Právomoc ústavného súdu ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) je preto (okrem výnimočných prípadov) uplatniteľná až po vyčerpaní riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov, ktoré právna úprava subjektom zúčastneným na konkrétnom konaní pred orgánom verejnej moci v záujme ochrany ich práv (vrátane základných práv a slobôd) poskytuje.

20. V tejto časti ústavný súd konštatuje, že námietky ktoré sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti vyčítal napadnutému rozsudku najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu (namietané porušenie práv na zákonného sudcu, súdnu ochranu, účinný opravný prostriedok a vlastnícke právo), si mohol uplatniť a aj uplatnil aj vo svojom dovolaní v rámci dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. a), c), e), g) a i) Trestného poriadku.

21. Okrem toho sťažovateľ pomerne nezrozumiteľne vyčítal odvolaciemu súdu, že tento napravil pochybenie prvostupňového súdu, ktorý mu uložil v rozpore so zákonom súčasne trest prepadnutia majetku a trest prepadnutia veci. Sťažovateľ ale tvrdil, že týmto postupom odvolacieho súdu bol poškodený, lebo napokon mu odvolací súd uložil iba trest prepadnutia vecí, a nie trest prepadnutia majetku. Keby mu totiž odvolací súd bol uložil trest prepadnutia majetku, sťažovateľ sa domnieva, že by s ohľadom na nález ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 1/2021 z 27. septembra 2023 mohol podať aj návrh na obnovu konania. Žiadne z označených práv, ktorých porušenie sťažovateľ vyčítal odvolaciemu súdu, ale celkom zrejme neobsahuje právo obžalovaného, aby mu bol uložený trest prepadnutia majetku. Keďže ale sťažovateľ túto svoju zvláštnu argumentačnú líniu ani len nepodriadil pod žiadne konkrétne porušenie označených práv, ústavný súd ju považoval iba za všeobecnú sťažnostnú argumentáciu, t. j. bez potreby sa s ňou osobitne vysporiadať. Ústavnému súdu navyše nie je ani zrejmé, čo chcel sťažovateľ domáhaním sa uloženia trestu prepadnutia majetku a potvrdením nezákonného výroku prvostupňového súdu (vo svoj neprospech) odvolacím súdom dosiahnuť. Žiadna z týchto možností nedáva totiž zmysel a už vôbec nie v rámci domáhania sa ústavného prieskumu sťažovateľom (v tomto duchu) napadnutého rozsudku odvolacieho súdu.

22. Sťažovateľ vo svojom sťažnostnom petite vyčítal prvostupňovému súdu, ako aj odvolaciemu súdu a dovolaciemu súdu tiež porušenie § 1 ods. 2 listiny. Predmetné ustanovenie má iba technicko-procesný charakter a prakticky stanovuje právomoc ústavného súdu rozhodovať v konaní o ústavnej sťažnosti aj o namietanom porušení základných práv uvedených v listine. Predmetné ustanovenie listiny teda neformuluje základné právo ani slobodu fyzickej osoby alebo právnickej osoby. Z tohto dôvodu toto ustanovenie nie je priamo aplikovateľné všeobecnými súdmi Slovenskej republiky v individuálnych prípadoch. Ústavný súd preto nemá dostatok právomoci konať a rozhodnúť o porušení predmetného ustanovenia všeobecnými súdmi v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (o ústavnej sťažnosti).

23. Ústavný súd s ohľadom na princíp subsidiarity odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa aj vo vzťahu k najvyššiemu súdu ako odvolaciemu súdu podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

III.2. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho:

24. Sťažovateľ svoju argumentáciu v ústavnej sťažnosti rozdelil tak, že konkrétne námietky artikuloval najmä proti rozhodnutiu prvostupňového súdu. Jeho námietky proti rozhodnutiam odvolacieho súdu a dovolacieho súdu spočívali najmä v tvrdení, že tieto súdy sa jeho námietkami nezaoberali dostatočne, ale už bez toho, aby konkretizoval, ktoré argumenty v odôvodnení napadnutých rozhodnutí najvyššieho súdu boli nedostatočné a prečo boli podľa sťažovateľa nedostatočné. Ústavný súd pripomína, že ústavnú sťažnosť sťažovateľa proti rozhodnutiu prvostupňového súdu odmietol v predošlej stati pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

25. V prípade napadnutého uznesenia dovolacieho súdu sťažovateľ tvrdí, že najvyšší súd sa nezaoberal dostatočne jeho dovolacími námietkami, ale už nekonkretizuje, v rámci ktorých dovolacích dôvodov a v čom konkrétne bolo odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu nedostatočné.

26. Najvyšší súd sa pritom v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku zrozumiteľným spôsobom vysporiadal s vecnou príslušnosťou špecializovaného súdu, ako aj s určením rozsahu skrátených daní ustanoveným znalcom, ktorý následne prevzal súd (rozdiel medzi priemernou nákupnou cenou mazacieho oleja a cenou, za ktorú ho obžalovaní predávali už ako motorovú naftu bez vysporiadania daňových povinností, strany 14 až 16 napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, pozn.). Rovnako adekvátne sa najvyšší súd v napadnutom uznesení vysporiadal aj s dovolacími námietkami sťažovateľa týkajúcimi sa nepredloženia kompletného vyšetrovacieho spisu v závere vyšetrovania [v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, strany 17 a 18 napadnutého uznesenia], nevykonania sťažovateľových návrhov na vykonanie dokazovania [tiež v rámci § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, strany 18 a 19 napadnutého uznesenia], ako aj sťažovateľových námietok týkajúcich sa nenaplnenia zákonných znakov skutkových podstat trestných činov, za ktoré bol odsúdený [v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, strany 22 a 23 napadnutého uznesenia]. V už uvedených prípadoch išlo pritom o námietky, ktoré sťažovateľ vyčítal vo svojej ústavnej sťažnosti napadnutému rozsudku špecializovaného súdu, pričom predtým ich uviedol aj vo svojom dovolaní. Argumentáciu, ktorou sa s nimi vysporiadal najvyšší súd v napadnutom uznesení, už ale sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti nespochybnil, resp. iba všeobecne konštatoval, že bola nedostatočná a povrchná.

27. Jedinou konkrétnou námietkou sťažovateľa proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu bola jeho výhrada k tomu, že najvyšší súd odmietol jeho dovolanie na neverejnom zasadnutí. Námietka sťažovateľa spočívala v tvrdení, že ak dovolací súd dovolanie odmieta podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku, mal by ho posudzovať preukazovaním dovolacích dôvodov v zmysle § 392 ods. 1 Trestného poriadku na verejnom zasadnutí. Ústavný súd ale pripomína, že Trestný poriadok výslovne upravuje procesný postup, keď najvyšší súd odmieta dovolanie na neverejnom zasadnutí. Najvyšší súd teda aplikáciou § 382 písm. c) Trestného poriadku postupoval v súlade s príslušným procesno-právnym predpisom a takýto postup nemožno hodnotiť ako porušovanie základných ľudských práv (napr. I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97, II. ÚS 81/00). Samotný fakt, že najvyšší súd nepostupoval podľa predstáv sťažovateľa, nemôže predstavovať porušenie práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivý proces, prípadne iných práv, ktoré sťažovateľ namietal, a preto neprichádza do úvahy porušenie týchto sťažovateľom označených práv iba z dôvodu, že ním uplatnené dovolacie dôvody najvyšší súd nepreskúmal meritórne na verejnom zasadnutí.

28. Aj sťažovateľove subjektívne hodnotenia, t. j. že napadnuté uznesenie bolo príliš krátke, príliš nekvalitné, resp. jeho vyhotovenie trvalo príliš dlho, ústavný súd hodnotí tak, že ide v prvom rade o subjektívne hodnotenia, ktoré sú pochopiteľné vzhľadom na to, že sťažovateľ nebol úspešný so svojím dovolaním, ale nemajú žiadnu príčinnú súvislosť s označenými právami, ktoré mal podľa sťažovateľa porušiť dovolací súd svojím napadnutým uznesením. Na tomto mieste ústavný súd reaguje aj na tvrdenie sťažovateľa, že prvostupňový súd skopíroval niektoré časti z obžaloby, niektorých zápisníc z hlavného pojednávania a aj z vyhotoveného znaleckého posudku. Ústavný súd konštatuje, že z povahy trestného konania vyplýva, že súd sa pri porovnávaní argumentov strán konania častokrát prikloní k jednej z týchto strán. Niekedy je totiž fakticky nemožné tie isté okolnosti uviesť inak, ako ich uviedla strana konania alebo znalec v priebehu trestného konania v znaleckom posudku alebo v obžalobe, pokiaľ sú kvalitatívne a argumentačne presvedčivé. Takáto

okolnosť teda sama osebe nemôže mať vplyv na zákonnosť a ani ústavnosť rozhodnutí v trestnom konaní.

29. Najvyšší súd sa v napadnutom uznesení vysporiadal s každým z dovolacích dôvodov, ktoré vzniesol sťažovateľ vo svojom dovolaní, a v rámci toho vysvetlil, prečo tieto uplatnené dovolacie dôvody nemohli byť v predmetnom prípade naplnené. Jeho závery sú úplne logické a zrozumiteľné a ústavný súd sa s nimi plne stotožňuje. Ústavný súd znova poukazuje na to, že sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti nenapádal tieto konkrétne odôvodnenia v napadnutom uznesení, ale iba všeobecne tvrdil, že najvyšší súd sa nevysporiadal dostatočne s jeho dovolacími dôvodmi. Ústavný súd teda aj s ohľadom na celkom zjavne nedostatočnú ústavnoprávnu argumentáciu sťažovateľa nezistil žiadnu možnosť porušenia sťažovateľom označených základných práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu.

30. Ústavný súd ešte pre poriadok dodáva, že tak, ako uviedol aj v predošlej stati, ani pri preskúmaní napadnutého uznesenia dovolacieho súdu nemohol pre nedostatok svojej právomoci posudzovať porušenie § 1 ods. 2 listiny. Ide o procesné ustanovenie o právomoci ústavného súdu konať a rozhodovať v konaní o ústavnej sťažnosti aj o namietanom porušení základných práv uvedených v listine (a teda všeobecné súdy ho nemohli porušiť v momente, keď ani samotný sťažovateľ nevedel, či v zákonnej lehote podá ústavnú sťažnosť). Predmetom konania o ústavnej sťažnosti je posudzovanie, či boli právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci porušené sťažovateľom označené základné práva a slobody, a nie posudzovanie, či všeobecné súdy svojimi rozhodnutiami neporušili procesné ustanovenie o právomoci ústavného súdu. Napokon všeobecné súdy svojím rozhodovaním (aj keby bolo neskôr posúdené ako neústavné, pozn.) ani len teoreticky nemôžu porušiť akékoľvek procesné ustanovenie o právomoci ústavného súdu.

31. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

32. Pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a sťažovateľom označenými článkami ústavy, listiny, dohovoru a dodatkového protokolu ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ namietal porušenie § 1 ods. 2 listiny napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ju

ústavný súd odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

33. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa, ako ich špecifikoval v petite svojej ústavnej sťažnosti.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. februára 2024

Libor Duľa
predseda senátu